EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 24.7.2013
COM(2013) 542 final

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

Hen imod en mere konkurrencedygtig og effektiv forsvars- og sikkerhedssektor

{SWD(2013) 279 final}

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

Hen imod en mere konkurrencedygtig og effektiv forsvars- og sikkerhedssektor

"*Verden har brug for et EU, som er i stand til at gennemføre militære missioner for at bidrage til at stabilisere situationen i kriseramte områder ... . Vi bør styrke vor fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og en fælles tilgang til forsvarsspørgsmål, eftersom vi i fællesskab har styrken og størrelsen til at skabe en mere retfærdig verden, der bygger på regler og overholdelse af menneskerettigheder.*"

Kommissionsformand Barroso tale om situationen i Unionen i september 2012

"*Rådet gentager sin opfordring til at bevare og videreudvikle de militære kapaciteter med henblik på at støtte og udbygge FSFP. De styrker EU's evne til at være med til at skabe sikkerhed i forbindelse med en mere generel overordnet strategi* (og) *nødvendigheden af en stærk og mindre splittet europæisk forsvarsindustri, der kan støtte og udbygge Europas militære kapaciteter og EU's kapacitet til at optræde selvstændigt"*.

Konklusioner fra Rådet (udenrigsanliggender) den 19. november 2012

1. EUROPA-KOMMISSIONENS BIDRAG TIL STYRKELSEN AF EUROPAS FORSVARS- OG SIKKERHEDSSEKTOR

Denne meddelelse bygger på arbejdet i Kommissionens forsvarstaskforce, der blev oprettet i 2011 med henblik på en styrkelse af forsvarssektoren ved at mobilisere alle relevante EU-politikker. EU-Udenrigstjenesten og EDA er blevet inddraget i fuldt omfang i taskforcens arbejde og udarbejdelsen af denne meddelelse.

1.1. Indledning

Den strategiske og geopolitiske situation er i hurtig og konstant udvikling. Magtbalancen i verden ændrer sig, i takt med at der opstår nye kraftcentre, og USA flytter sit strategiske fokus over mod Asien. I denne situation skal Europa påtage sig et større ansvar for sin sikkerhed både ude og hjemme. For at EU kan tale med større vægt, må det udvikle en troværdig FSFP. Denne udvikling skal være fuldt forenelig med NATO og dets principper.

De sikkerhedsmæssige udfordringer, som vi står over for i dag, er talrige, komplekse, indbyrdes forbundne og vanskelige at forudsige: Der kan opstå regionale kriser, som bliver voldelige, der kan opstå nye teknologier, som medfører nye sårbarheder og trusler, og miljømæssige forandringer og knaphed på naturressourcer kan fremkalde politiske og militære konflikter. Samtidig spreder mange trusler og risici sig let på tværs af de nationale grænser og udvisker den traditionelle skillelinje mellem intern og ekstern sikkerhed.

Disse sikkerhedsmæssige udfordringer kan kun tackles ved hjælp af en samlet strategi, der kombinerer forskellige politikker og instrumenter samt kort- og langsigtede foranstaltninger. Denne strategi skal understøttes af en bred vifte af civile og militære kapaciteter. Det er mere og mere usandsynligt, at medlemsstaterne kan løfte denne byrde hver for sig.

Dette er navnlig tilfældet på forsvarsområdet, hvor nyt udstyr ofte er teknologisk komplekst og dyrt. I dag har medlemsstaterne problemer med at udruste deres væbnede styrker på

passende vis. Operationerne i Libyen for nylig viste, at der er væsentlige mangler på europæisk plan i de militære nøglekapaciteter.

Krisen med hensyn til offentlige udgifter medfører nedskæringer på forsvarsbudgetterne, hvilket forværrer situationen, navnlig fordi de hverken koordineres eller gennemføres ud fra fælles strategiske mål. Fra 2001 til 2010 faldt EU's forsvarsudgifter fra 251 mia. EUR til 194 mia. EUR. Disse budgetnedskæringer har også alvorlige virkninger for de industrier, der udvikler udstyr til vores væbnede styrker, med nedskæringer i eksisterende og planlagte programmer til følge. De påvirker navnlig investeringerne i FoU på forsvarsområdet, der er afgørende for udviklingen af fremtidens kapaciteter. Mellem 2005 og 2010 faldt de europæiske FoU-budgetter til 9 mia. EUR, og USA alene bruger i dag syv gange mere på FoU på forsvarsområdet end alle 27 EU-medlemsstater tilsammen.

Forsvarsbudgetterne falder, og omkostningerne i forbindelse med moderne kapaciteter stiger. Disse omkostningsstigninger skyldes den langsigtede tendens til, at forsvarsmateriel bliver mere og mere teknologisk komplekst, men også de faldende produktionsmængder, der skyldes omorganiseringen og indskrænkningen af de europæiske væbnede styrker siden afslutningen af den kolde krig. Disse faktorer vil fortsat danne ramme om de europæiske forsvarsmarkeder uanset budgetternes størrelse.

Denne situation har afledte virkninger for en industri, der spiller en afgørende rolle i den europæiske økonomi som helhed. Med en omsætning på 96 mia. EUR i 2012 alene er det en stor industrisektor, der skaber innovation, og som er centreret om avanceret ingeniørvidenskab og teknologi. Dens banebrydende forskning har genereret vigtige indirekte virkninger i andre sektorer såsom elektronik, rumfart og civil luftfart og skaber vækst og tusindvis af højtkvalificerede job. Forsvarsindustrien i Europa beskæftiger direkte ca. 400 000 mennesker og genererer op til yderligere 960 000 indirekte job. Det er derfor en sektor, som er vigtig at bevare, hvis Europa skal forblive et verdensførende center for fremstilling og innovation. Det er grunden til, at en indsats for at styrke forsvarsindustriens konkurrenceevne er en central del af Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst.

Denne industris betydning kan dog ikke kun måles i job og omsætning. Det europæiske forsvars teknologiske og industrielle basis (EDTIB) udgør et centralt element i Europas evne til at garantere sine borgeres sikkerhed og beskytte sine værdier og interesser. Europa skal kunne påtage sig ansvaret for sin egen sikkerhed og for international fred og stabilitet generelt. Dette kræver en vis grad af strategisk autonomi: For at Europa kan være en troværdig og pålidelig partner, skal det kunne træffe beslutninger og handle uden at være afhængig af tredjeparters kapaciteter. Forsyningssikkerhed, adgang til kritiske teknologier og operationel suverænitet er derfor af afgørende betydning.

På nuværende tidspunkt overlever forsvarsvirksomhederne i kraft af de fordele, som tidligere FoU-investeringer giver, og har været i stand til med succes at erstatte faldende nationale ordrer med eksport. Dette sker dog ofte på bekostning af teknologioverførsler, intellektuelle ejendomsrettigheder (IPR) og produktion uden for EU. Dette har igen alvorlige konsekvenser for EDTIB's langsigtede konkurrenceevne.

Problemet med skrumpende forsvarsbudgetter forværres af den vedvarende fragmentering af de europæiske markeder, hvilket fører til unødvendig overlapning af kapaciteter, organisationer og udgifter. Samarbejde og konkurrence på EU-plan er fortsat undtagelsen, idet mere end 80 % af investeringerne i forsvarsmateriel fortages nationalt. Som følge heraf risikerer Europa at miste kritisk ekspertise og autonomi inden for vigtige kapacitetsområder.

Denne situation kræver en omlægning af prioriteterne. Hvis det er problematisk at bruge flere midler, er det nødvendigt at bruge disse midler bedre. Der er gode muligheder for at gøre

dette. Til trods for nedskæringerne brugte EU-medlemsstaterne i 2011 fortsat mere på forsvar end Kina, Rusland og Japan tilsammen[1]. Budgetmæssige begrænsninger skal derfor opvejes af udvidet samarbejde og mere effektiv anvendelse af ressourcerne. Dette kan gøres ved at støtte klynger, rollespecialisering, fælles forskning og indkøb, en ny, mere dynamisk tilgang til civile-militære synergier og mere markedsintegration.

1.2. Kommissionens strategi

Forsvaret er fortsat kernen i den nationale suverænitet, og beslutninger om militære kapaciteter træffes fortsat på medlemsstatsplan. EU har dog fortsat en vigtig rolle at spille. Det har politikker og instrumenter til at gennemføre strukturelle forandringer, og det udgør den bedste ramme, hvor medlemsstaterne kollektivt kan opretholde en strategisk autonomi på et passende niveau. Da medlemsstaterne har tilsammen ca. 1,6 mio. soldater og årlige forsvarsbudgetter på 194 mia. EUR, har EU kapaciteten til at spille en strategisk rolle på den internationale scene i overensstemmelse med sine værdier.

Det Europæiske Råd opfordrede derfor i sine konklusioner af 14. december 2012 "*den højtstående repræsentant, navnlig gennem Tjenesten for EU's Optræden Udadtil og Det Europæiske Forsvarsagentur, og Kommissionen (...) til at udvikle yderligere forslag og tiltag for at styrke FSFP og forbedre de nødvendige civile og militære kapaciteters tilgængelighed...*".

Det endelige mål er at styrke det europæiske forsvar, så det kan imødegå det 21. århundredes udfordringer. Medlemsstaterne vil føre an i mange af de nødvendige reformer. Det Europæiske Forsvarsagentur (EDA) har til opgave at støtte dem i deres bestræbelser på at forbedre EU's forsvarskapaciteter med sigte på FSFP. Kommissionen kan også yde et vigtigt bidrag og er allerede begyndt at gøre det. Som formand Barroso har understreget: *"Kommissionen påtager sig sin del af ansvaret og arbejder fortsat for et indre marked på forsvarsområdet, ligesom den udnytter de beføjelser, den er tillagt i traktaten, til at udvikle en forsvarsrelateret industri."*

Med disse mål in mente har Kommissionen fremlagt to forslag til direktiver om indkøb af forsvarsmateriel og følsomt sikkerhedsudstyr (2009/81) og overførsel af forsvarsrelaterede produkter (2009/43), der i dag udgør hovedhjørnestenen i det europæiske forsvarsmarked. Den har endvidere udviklet industripolitikker og specifikke forsknings- og innovationsprogrammer på sikkerheds- og rumfartsområdet. Kommissionen har også udviklet politikker og instrumenter til støtte for såvel den interne som den eksterne sikkerhed på områder som f.eks. beskyttelse af de ydre grænser, havovervågning, civilbeskyttelse eller krisestyring, der har talrige teknologiske, industrielle, begrebsmæssige og operationelle lighedspunkter og forbindelser med forsvarsområdet.

I denne meddelelse konsolideres og videreudvikles dette regelsæt inden for rammerne af de beføjelser, der er tillagt Kommissionen ved Lissabontraktaten. I meddelelsen søger man navnlig at udnytte mulige synergier og gensidige fordele ved at udviske skillelinjen mellem forsvars- og sikkerhedsområdet og mellem det civile og militære område.

For at nå disse mål agter Kommissionen at træffe foranstaltninger på følgende hovedområder:

- Yderligere uddybning af det indre marked på forsvars- og sikkerhedsområdet. Dette betyder først og fremmest, at der skal sikres fuldstændig anvendelse af de to eksisterende direktiver. På grundlag af dette regelsæt vil Kommissionen også tage fat på markedsfordrejninger og bidrage til at forbedre forsyningssikkerheden mellem medlemsstaterne.

[1] Data fra SIPRI.

- Styrkelse af EDTIB's konkurrenceevne. Med henblik herpå vil Kommissionen udvikle en forsvarsindustripolitik baseret på to vigtige hovedlinjer:
  - Støtte af konkurrenceevnen – herunder udvikling af "hybride standarder" til gavn for sikkerheds- og forsvarsmarkederne og undersøgelse af, hvordan der kan udvikles en europæisk certificeringsordning for militær luftdygtighed.
  - Støtte til SMV'er – herunder udvikling af et europæisk strategisk klyngepartnerskab med henblik på at tilvejebringe forbindelser med andre klynger og støtte forsvarsrelaterede SMV'er i global konkurrence.
- Udnyttelse af civile-militære synergier i videst muligt omfang for at sikre den mest effektive anvendelse af de europæiske skatteyderes midler, navnlig ved:
  - at koncentrere indsatsen om at udnytte de gensidige fordele for civil og militær forskning og om rumfartens dobbelte anvendelsesmuligheder
  - at bistå de væbnede styrker med at reducere deres energiforbrug og således bidrage til EU's 20-20-20-mål.
- Endvidere foreslår Kommissionen foranstaltninger, der sigter mod at udforske nye muligheder, fremme den strategiske debat i Europa og bane vejen for et bredere og dybere europæisk samarbejde, navnlig ved:
  - at vurdere muligheden for EU-ejede kapaciteter med dobbelt anvendelse, der på visse sikkerhedsområder kan supplere de nationale kapaciteter og blive effektive og omkostningseffektive styrkemultiplikatorer
  - at overveje at iværksætte forberedende foranstaltninger til FSFP-relateret forskning med fokus på de områder, hvor der er størst behov for EU-forsvarskapaciteter.

Kommissionen opfordrer stats- og regeringscheferne til at drøfte denne meddelelse på Det Europæiske Råds møde i december 2013 sammen med den rapport, som den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik har udarbejdet.

Handlingsplan[2]

2. STYRKELSE AF DET INDRE MARKED PÅ FORSVARSOMRÅDET

2.1. Sikring af markedets effektivitet

- Nu, hvor direktiv 2009/81 om indkøb af forsvars- og sikkerhedsudstyr er fuldt gennemført i alle medlemsstater, er det lovgivningsmæssige grundlag for et europæisk forsvarsmarked på plads. For første gang finder specifikke regler om det indre marked anvendelse inden for denne sektor med henblik på at fremme fair konkurrence på EU-plan. Forsvarsmarkedet er dog fortsat et specifikt marked med en mangeårig tradition for fragmentering. Kommissionen vil derfor træffe særlige foranstaltninger til at sikre, at direktivet anvendes korrekt og opfylder sit mål.

[2] Enhver påtænkt foranstaltning i denne handlingsplan er sammenhængende og forenelig med de relevante finansielle instrumenter i den flerårige finansielle ramme.

Tiltag:

- *Kommissionen vil overvåge åbenheden af medlemsstaternes forsvarsmarkeder og gennem Tenders Electronic Daily (TED) og andre specialiserede kilder regelmæssigt vurdere, hvordan de nye regler for indkøb anvendes. Den vil koordinere sine markedsovervågningsaktiviteter med EDA's med henblik på at undersøge mulige synergier og undgå unødvendigt dobbeltarbejde.*

I tider med budgetbegrænsninger er det særlig vigtigt at anvende de finansielle ressourcer effektivt. Samling af efterspørgslen er en effektiv måde til at nå dette mål. Direktivet indeholder særlige bestemmelser om indkøbscentraler, der gør det muligt for medlemsstaterne også at anvende de nye regler i forbindelse med fælles indkøb, f.eks. via EDA. Medlemsstaterne bør anvende dette redskab så meget som muligt for at maksimere stordriftsfordele og få det fulde udbytte af EU-samarbejdet.

Visse kontrakter er undtaget fra direktivets anvendelsesområde, da det ikke ville være hensigtsmæssigt at anvende dets bestemmelser. Dette er navnlig tilfældet for samarbejdsprogrammer, der er et effektivt middel til at fremme markedskonsolidering og konkurrenceevne.

Andre specifikke undtagelser, nemlig salg mellem regeringer og kontrakttildelinger efter internationale regler, kunne dog fortolkes på en måde, der undergraver den korrekte anvendelse af direktivet. Dette kunne bringe de ensartede vilkår i det indre marked i fare. Kommissionen vil derfor sikre, at disse undtagelser fortolkes strengt, og at de ikke misbruges til at omgå direktivet.

Tiltag:

- *Kommissionen vil præcisere grænserne for visse undtagelser. Med henblik herpå vil den i samråd med medlemsstaterne udstede specifikke retningslinjer, navnlig vedrørende salg mellem regeringer og internationale aftaler.*

2.2. Tackling af markedsfordrejninger

Med henblik på at videreudvikle det indre marked på forsvarsområdet og arbejde hen imod lige vilkår for alle europæiske leverandører vil Kommissionen tage fat på de vedvarende former for unfair og forskelsbehandlende praksis og markedsfordrejninger. Den vil navnlig sætte ind over for modydelser, dvs. økonomisk kompensation, der kræves for køb af forsvarsmateriel fra ikkenationale leverandører. Krav om modydelser er forskelsbehandlende foranstaltninger, der er i modstrid med såvel EU-traktatens principper som effektive indkøbsmetoder. De kan derfor ikke være en del af det indre marked på forsvarsområdet.

Tiltag:

- *Kommissionen vil sikre hurtig udfasning af modydelser. Siden vedtagelsen af direktivet om indkøb på forsvarsområdet har alle medlemsstater trukket deres nationale lovgivning om modydelser tilbage eller ændret den. Kommissionen vil kontrollere, at disse ændringer er i overensstemmelse med EU-retten. Den vil også sikre, at disse ændringer i lovgivningen fører til en effektiv ændring af medlemsstaternes indkøbspraksis.*

Kommissionen har i vidt omfang anvendt reglerne om kontrol med fusioner på forsvarssektoren. Disse tilfælde gjorde det muligt for Kommissionen at sikre effektiv konkurrencekontrol, hvilket bidrog til et mere velfungerende forsvarsmarked. Med hensyn til statsstøtte og i overensstemmelse med meddelelsen om modernisering af EU's statsstøttepolitik bør de offentlige udgifter blive mere effektive og målrettede. I den

henseende kommer statsstøttekontrollen til at spille en afgørende rolle med hensyn til at forsvare og styrke det indre marked, herunder også i forsvarssektoren.

Medlemsstaterne har en traktatlig forpligtelse til at anmelde alle statsstøtteforanstaltninger til Kommissionen, herunder også støtte i den rent militære sektor. De kan kun fravige denne forpligtelse, hvis de kan godtgøre, at det af hensyn til væsentlige sikkerhedsinteresser er nødvendigt ikke at foretage anmeldelse, jf. artikel 346 i TEUF. Hvis en medlemsstat agter at påberåbe sig artikel 346, skal den derfor kunne godtgøre, at de konkrete foranstaltninger i den militære sektor er nødvendige og hensigtsmæssige for beskyttelsen af deres væsentlige sikkerhedsinteresser, og at de ikke går ud over, hvad der er strengt nødvendigt for dette formål. Bevisbyrden for, at disse betingelser er opfyldt, påhviler medlemsstaterne.

Tiltag:

- *Kommissionen vil sikre, at alle nødvendige betingelser er opfyldt, når artikel 346 i TEUF påberåbes som begrundelse for statsstøtteforanstaltninger.*

2.3. Forbedring af forsyningssikkerheden

Forsyningssikkerhed er afgørende for sikringen af et velfungerende indre marked på forsvarsområdet og "europæiseringen" af industrielle forsyningskæder. De fleste problemer med forsyningssikkerhed henhører under medlemsstaternes ansvarsområde. Kommissionen kan dog udvikle instrumenter, der sætter medlemsstaterne i stand til at forbedre forsyningssikkerheden mellem dem. Direktiv 2009/43 om overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for Fællesskabet er et sådant instrument, eftersom der hermed indføres et nyt licenssystem, der letter bevægeligheden for forsvarsmateriel i det indre marked. Medlemsstaterne bør nu udnytte mulighederne i dette direktiv fuldt ud for at forbedre forsyningssikkerheden i EU.

Tiltag:

- *Kommissionen vil sammen med EDA iværksætte en høringsproces med henblik på at få medlemsstaterne til at give politisk tilsagn om gensidigt at garantere levering af forsvarsprodukter, forsvarsmateriel eller forsvarstjenesteydelser, som der er indgået kontrakt om eller opnået enighed om.*

- *Kommissionen vil optimere ordningen for overførsel af forsvarsprodukter ved at: a) støtte de nationale myndigheder i deres bestræbelser på at øge bevidstheden om den i industrien, b) oprette et centralt register over generelle licenser og fremme deres anvendelse og c) fremme bedste praksis med hensyn til forvaltning af overførsler inden for EU.*

Forsyningssikkerheden afhænger også af kontrollen med og ejerskabet til kritiske industrielle og teknologiske aktiver. Flere medlemsstater har en national lovgivning om kontrol med udenlandske investeringer i forsvarsindustrien. Men jo mere internationale de industrielle forsyningskæder bliver, desto større virkning kan en ændring af ejerskabet til en virksomhed (også på lavere trin) få for forsyningssikkerheden for andre medlemsstaters væbnede styrker og industrier. Det er også en problemstilling, der påvirker omfanget af den autonomi, som Europa har og ønsker at bevare på området for militære kapaciteter, samt det generelle spørgsmål om kontrol af udenlandske investeringer i sektoren. En europæisk strategi kan være nødvendig for at imødegå denne udfordring.

Tiltag:

- *Kommissionen vil udsende en grønbog om kontrol med industrielle kapaciteter på forsvarsområdet og området for følsom sikkerhed. Den vil høre interessenterne om*

eventuelle mangler i det nuværende system, herunder om en mulig kortlægning af europæiske kapaciteter, og undersøge mulighederne for at etablere et overvågningssystem på EU-plan, herunder mekanismer for meddelelse og høring mellem medlemsstaterne.

3. FREMME AF EN MERE KONKURRENCEDYGTIG FORSVARSINDUSTRI

Skabelsen af et ægte indre marked på forsvarsområdet kræver ikke kun en solid lovgivningsramme, men også en skræddersyet europæisk industripolitik. EDTIB's fremtid ligger i mere samarbejde og regional specialisering inden for ekspertisenetværk og mellem disse indbyrdes. En yderligere styrkelse af deres civile-militære dimension kan fremme mere konkurrence og bidrage til økonomisk vækst og regional udvikling. På et forsvarsmarked, der bliver mere og mere globaliseret, er det endvidere væsentligt, at der er et sundt erhvervsklima i Europa for europæiske forsvarsvirksomheder, som kan forbedre deres konkurrenceevne på verdensplan.

3.1. Standardisering – udvikling af grundlaget for samarbejde og konkurrenceevne på forsvarsområdet

De fleste standarder, der anvendes i EU, er civile. Såfremt der er behov for specifikke forsvarsstandarder, udvikles de nationalt, hvilket hindrer samarbejdet og øger omkostningerne for industrien. Derfor ville anvendelsen af fælles forsvarsstandarder i vid udstrækning forbedre samarbejdet og interoperabiliteten mellem europæiske hære og forbedre den europæiske industris konkurrenceevne inden for nye teknologier.

Dette understreger behovet for at skabe incitamenter for medlemsstaterne til at udvikle europæiske civile-militære standarder. Det er klart, at standarder fortsat skal være frivillige, og at de ikke må overlappe det standardrelaterede arbejde i NATO og andre relevante organer. Der kunne dog gøres meget mere for at udvikle standarder, når der konstateres mangler og fælles behov. Dette vedrører især standarder inden for nye teknologier såsom fjernstyrede flysystemer (RPAS) og på etablerede områder som f.eks. inden for lejrbeskyttelse, hvor markederne er underudviklede, og hvor der ikke er mulighed for at forbedre industriens konkurrenceevne.

Tiltag:

- *Kommissionen vil fremme udviklingen af "hybride standarder" for produkter, der både kan have militære og civile anvendelser. Den har allerede udsendt en standardiseringsanmodning vedrørende en sådan hybrid standard i 2012 for softwaredefineret radio (SDR). De næste standarder, der kunne komme på tale i forbindelse med standardiseringsanmodninger, kunne vedrøre detektion og prøveudtagning af kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare stoffer og sprængstoffer (CBRNE), RPAS, luftdygtighedskrav, standarder for datadeling, kryptering og andre kritiske informations- og kommunikationsteknologier.*

- *Kommissionen vil i samarbejde med EDA og de europæiske standardiseringsorganisationer undersøge mulighederne for at etablere en mekanisme for udarbejdelse af specifikke europæiske standarder for militære produkter og anvendelser efter samtykke fra medlemsstaterne. Hovedformålet med denne mekanisme vil være at udvikle standarder for at opfylde identificerede behov, samtidig med at følsomme oplysninger håndteres på en passende måde.*

- *Kommissionen vil i samarbejde med EDA undersøge nye måder til at fremme eksisterende værktøjer for udvælgelse af standarder for bedste praksis inden for indkøb af forsvarsprodukter.*

3.2. Fremme af en fælles tilgang til certificering – reduktion af omkostningerne og fremskyndelse af udviklingen

Ligesom med standarder er certificering en vigtig katalysator for industriens konkurrenceevne og det europæiske forsvarssamarbejde. Manglen på et paneuropæisk certificeringssystem for forsvarsprodukter virker som en vigtig flaskehals, der forsinker markedsføringen af produkter og i væsentlig grad øger omkostningerne i produktets levetid. Der er behov for bedre ordninger på certificeringsområdet, således at bestemte opgaver, der på nuværende tidspunkt udføres på nationalt plan, kan udføres i fællesskab.

Navnlig inden for militær luftdygtighed øger dette ifølge EDA udviklingstiden med 50 % og udviklingsomkostningerne med 20 %. Endvidere reducerer et sæt fælles, harmoniserede krav omkostningerne, i og med at de muliggør grænseoverskridende vedligeholdelse af fly eller uddannelse af vedligeholdelsespersonale.

Ammunition er et andet eksempel. Den manglende fælles certificering af ammunition, der bliver affyret fra jorden, skønnes at koste Europa 1,5 mia. EUR om året (ud af de i alt 7,5 mia. EUR, der bliver brugt på ammunition hvert år).

Tiltag:

- *På grundlag af EASA's civile erfaring, dets erfaring med certificering af Airbus A-400M (i dets civile konfiguration) og EDA's arbejde på dette område vil Kommissionen vurdere de forskellige muligheder for på medlemsstaternes vegne at udføre de opgaver, der er knyttet til militære produkters oprindelige luftdygtighed på de områder, der er udpeget af EDA.*

3.3. Råstoffer – håndtering af forsyningsrisici for Europas forsvarsindustri

Forskellige råstoffer såsom sjældne jordarter er uundværlige i mange forsvarsanvendelser lige fra RPAS til præcisionsstyret ammunition og fra lasersigte til satellitkommunikation. En række af disse materialer er forbundet med øgede forsyningsrisici, der hindrer forsvarssektorens konkurrenceevne. Et nøgleelement i EU's generelle råstofstrategi består i en liste over råstoffer, der anses for at være af afgørende betydning for EU's økonomi. Den aktuelle liste over kritiske råstoffer på EU-plan forventes at blive revideret inden udgangen af 2013. Selv om der ofte er tale om de samme råstoffer, som er vigtige for både civile og militære formål, ville der være en klar merværdi, hvis der i dette arbejde blev taget hensyn til råstoffernes særlige betydning for den europæiske forsvarssektor.

Tiltag:

- *Kommissionen vil gennemgå de råstoffer, der er kritiske for forsvarssektoren som led i EU's generelle råstofstrategi, og om nødvendigt forberede målrettede politiske tiltag.*

3.4. SMV'er – sikring af kernen i Europas forsvarsinnovation

Forsvarsdirektiverne om indkøb og overførsel åbner nye muligheder for, at SMV'erne kan deltage i etableringen af et europæisk forsvarsmarked. Dette er navnlig tilfældet for bestemmelserne om underentrepriser i indkøbsdirektivet, der forbedrer ikkenationale hovedentreprenørers adgang til forsyningskæder. Medlemsstaterne bør derfor aktivt anvende disse bestemmelser for at fremme SMV'ernes muligheder.

Der er behov for yderligere skridt, navnlig på klyngeområdet. Initiativet hertil tages ofte af en hovedvirksomhed, der arbejder med mindre virksomheder i en forsyningskæde. Endvidere indgår klynger ofte i ekspertisenetværk, som samler hovedentreprenører, SMV'er, forskningsinstitutter og andre akademiske sektorer.

Klynger er derfor af særlig vigtighed for SMV'er, da de giver dem adgang til delte faciliteter, nicher, hvor de kan specialisere sig, og muligheder for at samarbejde med andre SMV'er. I sådanne klynger kan virksomheder kombinere styrker og ressourcer med henblik på at ekspandere til og skabe nye markeder og vidensinstitutioner. De kan også udvikle nye civile produkter og anvendelser baseret på teknologier og materialer, der oprindeligt blev udviklet til forsvarsformål (f.eks. internettet, GPS) eller omvendt, hvilket er en tendens, som får mere og mere betydning.

Tiltag:

- *Kommissionen vil sammen med industrien – på grundlag af en bottom up-tilgang – undersøge, hvordan der kan etableres et europæisk strategisk klyngepartnerskab med henblik på at støtte fremkomsten af nye værdikæder og tackle de hindringer, som forsvarsrelaterede SMV'er står over for i den globale konkurrence. Kommissionen vil i den forbindelse benytte værktøjer, der er udformet med henblik på at støtte SMV'er, herunder Cosme, for at dække forsvarsrelaterede SMV'ers behov. I dette øjemed kan det også overvejes at anvende de europæiske struktur- og investeringsfonde. Dette arbejde vil omfatte en præcisering af støttereglerne for projekter med dobbelt anvendelse.*

- *Kommissionen vil også benytte Enterprise Europe Network (EEN) til at lede forsvarsrelaterede SMV'er i retning af netværkssamarbejde og partnerskaber, internationalisering af deres aktiviteter, teknologioverførsler og finansiering af forretningsmuligheder.*

- *Kommissionen vil fremme regionalt netværkssamarbejde med det formål at integrere forsvarsindustrielle aktiver og forskningsaktiver i regionale intelligente specialiseringsstrategier, navnlig gennem et europæisk netværk af forsvarsrelaterede regioner.*

3.5. Kvalifikationer – forandringsledelse og fremtidssikring

Forsvarsindustrien undergår dybe forandringer, som medlemsstaterne og industrien skal indordne sig under. Som Det Europæiske Råd udtalte i december 2008: *"Det er en strategisk og økonomisk nødvendighed at omstrukturere det europæiske forsvars industrielle og teknologiske basis, især omkring europæiske ekspertisecentre – idet dobbeltarbejde skal undgås – med henblik på at sikre, at den er solid og konkurrencedygtig"*.

Omstruktureringsprocessen er hovedsagelig industriens ansvar, men Kommissionen, de nationale regeringer og de lokale myndigheder spiller en komplementær rolle. Kommissionen og medlemsstaterne råder over en række europæiske værktøjer til at fremme nye kvalifikationer og tackle virkningerne af omstruktureringen. Disse bør anvendes med en klar forståelse af de kapaciteter og teknologier, der er kritiske for industrien. Kommissionen vil tilskynde medlemsstaterne til at gøre brug af fleksible arbejdsmarkedsordninger for at støtte virksomheder, herunder leverandører, som lider under en midlertidig nedgang i efterspørgslen efter deres produkter og for at fremme en forudseende tilgang til omstrukturering. I den forbindelse kan medlemsstaterne anvende støtte, som kan tilvejebringes fra Den Europæiske Socialfond (ESF) og, i visse tilfælde af masseafskedigelser, fra Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen. Et vigtigt grundlag for dette arbejde vil være at kortlægge de

eksisterende kvalifikationer og indkredse de kvalifikationer, der er nødvendige i fremtiden, eventuelt gennem et europæisk råd for kvalifikationer i forsvarssektoren under ledelse af repræsentanter for sektoren.

Tiltag:

- *Kommissionen vil fremme kvalifikationer, der er identificeret som væsentlige for industriens fremtid, bl.a. gennem programmer for "sektorkvalifikationsalliancer" og "videnskvalifikationsalliancer", der for øjeblikket er ved at blive afprøvet.*

- *Kommissionen vil tilskynde til, at man trækker på ESF med henblik på videreuddannelse og omskoling af arbejdstagere, navnlig i forbindelse med projekter vedrørende kvalifikationsbehov, matchning af kvalifikationer og forudsigelse af forandring.*

- *Kommissionen vil tage hensyn til muligheden for at opnå støtte fra Den Europæiske Investeringsfond til regioner, der er ramt af omstruktureringen af forsvarsindustrien, navnlig for at hjælpe arbejdstagere med at tilpasse sig til den nye situation og for at fremme økonomisk omstilling.*

4. UNDERSØGELSE AF MULIGHEDERNE FOR DOBBELT ANVENDELSE INDEN FOR FORSKNING OG STYRKELSE AF INNOVATION

Eftersom en række teknologier i sagens natur kan have dobbelt anvendelse, er der et stigende potentiale for synergier mellem civil og militær forskning. I den forbindelse finder der en løbende koordination sted mellem sikkerhedsafsnittet i det 7. rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling og de europæiske forskningsaktiviteter på forsvarsområdet. Arbejdet har hidtil været koncentreret om CBRNE og har for nylig også omfattet cyberforsvar inden for rammerne af FSFP og dets synergier med cybersikkerhed. Der er i den henseende bebudet en række aktiviteter i EU's strategi for cybersikkerhed, der skal gøre EU's onlinemiljø til det sikreste i verden. Endvidere har SESAR-fællesforetagendet lanceret forskningsaktiviteter vedrørende cybersikkerhed inden for lufttrafikstyring (ATM).

Inden for horisont 2020-initiativet åbner områderne "lederskab inden for støtte- og industriteknologier", herunder "centrale støtteteknologier" og "sikre samfund" (samfundsmæssige udfordringer), nogle muligheder for teknologiske fordele, der kan føre til innovation ikke kun i forbindelse med civile anvendelser, men som også rummer mulighed for dobbelt anvendelse. Selv om forsknings- og innovationsaktiviteter, der gennemføres under Horisont 2020, udelukkende fokuserer på civile anvendelser, vil Kommissionen evaluere, hvordan resultaterne på disse områder også kan være til gavn for industrielle kapaciteter på forsvars- og sikkerhedsområdet. Kommissionen agter også at undersøge synergier i udviklingen af teknologier med dobbelt anvendelse, som har en klar sikkerhedsdimension, eller andre teknologier med dobbelt anvendelse som f.eks. teknologier, der støtter integration af civile fjernstyrede flysystemer (RPAS) i det europæiske luftfartssystem, der skal gennemføres inden for rammerne af SESAR-fællesforetagendet.

Forskning på forsvarsområdet har genereret vigtige indirekte virkninger i andre sektorer såsom elektronik, rumfart, civil luftfart og udnyttelse af mineralforekomster på store havdybder. Det er vigtigt at bevare sådanne afsmittende virkninger fra forsvarsområdet til det civile område og at medvirke til, at forskning på forsvarsområdet fortsat kan bidrage til civil innovation.

Kommissionen ser også de fordele, som yderligere muligheder for FSFP-relateret forskning uden for horisont 2020-initiativets anvendelsesområde kan give. Dette kunne tage form af en

forberedende foranstaltning vedrørende forsvarskapaciteter, som er kritiske for FSFP-operationer, der søger synergier med nationale forskningsprogrammer. Kommissionen vil fastlægge indholdet og de nærmere regler i samarbejde med medlemsstaterne, EU-Udenrigstjenesten og EDA. Sideløbende hermed bør medlemsstaterne opretholde et passende niveau for finansiering af forsvarsforskning og i højere grad varetage forskningen i samarbejde med hinanden.

Tiltag:

- *Kommissionen agter at støtte en prækommerciel indkøbsordning med henblik på anskaffelse af prototyper. De områder, der først kunne komme på tale i den forbindelse, kunne være: CBRNE-detektion, RPAS og kommunikationsudstyr baseret på softwaredefineret radioteknologi.*

- *Kommissionen vil overveje muligheden for at støtte FSFP-relateret forskning, f.eks. gennem en forberedende foranstaltning. Fokus vil ligge på de områder, hvor der er størst behov for EU-forsvarskapaciteter, idet der om muligt skal tilstræbes synergier med nationale forskningsprogrammer.*

5. UDVIKLING AF KAPACITETER

Kommissionen arbejder allerede på ikkemilitære kapacitetsbehov til støtte for såvel interne som eksterne sikkerhedspolitikker såsom civilbeskyttelse[3], krisestyring, cybersikkerhed, beskyttelse af de ydre grænser og havovervågning. Disse aktiviteter har hidtil kun omfattet medfinansiering og koordination af medlemsstaternes kapaciteter. Kommissionen agter at gå et skridt videre for at sikre, at Europa råder over hele den vifte af sikkerhedskapaciteter, som det har behov for, at de forvaltes på den mest effektive måde, og at der sikres interoperabilitet mellem ikkemilitære og militære kapaciteter på de relevante områder.

Tiltag:

- *Kommissionen vil fortsætte med at forbedre interoperabiliteten i forbindelse med delingen af informationstjenester mellem civile og militære brugere under den fælles ordning for informationsudveksling med henblik på havovervågning.*

- *På grundlag af de eksisterende EU-netværk vil Kommissionen sammen med medlemsstaterne undersøge muligheden for at etablere en civil-militær samarbejdsgruppe inden for a) detektionsteknologier og b) metoder til håndtering af improviserede eksplosive anordninger (IED), mandbårne luftforsvarssystemer (MANPAD) og andre relevante trusler såsom CBRNE-trusler.*

- *Kommissionen vil samarbejde med EU-Udenrigstjenesten om en fælles vurdering af behov for kapaciteter med dobbelt anvendelse med henblik på sikkerheds- og forsvarspolitikker i EU-regi. Den vil på grundlag af denne vurdering fremlægge et forslag til, hvilke kapacitetsbehov, om nogen, der bedst kan dækkes med aktiver, som købes, ejes og drives direkte af EU.*

[3] Med hensyn til civilbeskyttelse er udviklingen af kapaciteter fastlagt i Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om en EU-civilbeskyttelsesordning (KOM(2011) 934 endelig).

6. RUMFART OG FORSVAR

De fleste rumfartsteknologier, ruminfrastrukturer og rumtjenester kan tjene såvel civile som militære formål. Men i modsætning til alle rumfartsnationer er der i EU ikke nogen strukturel forbindelse mellem civile og militære rumfartsaktiviteter. Denne skillelinje medfører økonomiske og politiske omkostninger, som Europa ikke længere kan bære. Den forstærkes yderligere af den europæiske afhængighed af tredjelandsleverandører af visse kritiske teknologier, der ofte er underlagt eksportrestriktioner.

Selv om nogle rumfartskapaciteter skal forblive under rent national og/eller militær kontrol, er der en række områder, hvor øget synergi mellem civile aktiviteter og forsvarsaktiviteter vil reducere omkostningerne og forbedre effektiviteten.

6.1. Beskyttelse af ruminfrastrukturer

Galileo og Copernicus er store europæiske ruminfrastrukturer. Galileo henhører under EU, og både Galileo og Copernicus vil støtte centrale EU-politikker. Disse infrastrukturer er kritiske, da de udgør rygraden i anvendelser og tjenester, som er væsentlige for vores økonomi samt vores borgeres velbefindende og sikkerhed. Det er nødvendigt at beskytte disse infrastrukturer.

Rumskrot er blevet den alvorligste trussel mod vores rumaktiviteters opretholdelse. For at afbøde risikoen for kollision er det nødvendigt at identificere og overvåge satellitter og rumskrot. Denne aktivitet, der er kendt under betegnelsen SST ("space surveillance and tracking" – overvågning og sporing i rummet), bygger i dag hovedsagelig på jordbaserede sensorer såsom teleskoper og radarer. Der findes på nuværende tidspunkt ingen SST-kapacitet på europæisk plan. Satellit- og opsendelsesoperatører er afhængige af amerikanske data med hensyn til advarsler mod kollision.

EU er rede til at støtte tilvejebringelsen af en europæisk SST-tjeneste baseret på et netværk af eksisterende SST-aktiver, som ejes af medlemsstaterne, eventuelt i et transatlantisk perspektiv. Disse tjenester bør være tilgængelige for offentlige, kommercielle, civile og militære operatører og myndigheder. Dette vil kræve, at de medlemsstater, der ejer de relevante aktiver, giver tilsagn om at samarbejde og stille kollisionsforebyggende tjenester til rådighed på europæisk plan. Målet er i sidste ende at sikre beskyttelsen af europæiske ruminfrastrukturer med en europæisk kapacitet.

Tiltag:

- *Kommissionen har fremsat et forslag til et STT-støtteprogram i EU-regi i 2013. Kommissionen vil på grundlag af dette forslag vurdere, hvordan der på lang sigt kan sikres en SST-tjeneste med høj effektivitet.*

6.2. Satellitkommunikation

Militære og civile sikkerhedsaktører afhænger i stigende grad af satellitkommunikation (SATCOM). Det er en enestående kapacitet, som kan sikre kommunikation og radio-/tv-spredning over lange afstande. Satellitkommunikation letter brugen af mobile og deployerbare platforme som erstatning for jordbaserede kommunikationsinfrastrukturer og gør det lettere at udveksle store datamængder.

Kommerciel SATCOM er den mest overkommelige og fleksible løsning, når det drejer sig om at dække dette stigende behov. Da efterspørgslen efter SATCOM på sikkerhedsområdet er for fragmenteret, kunne samling og deling af erhvervelse af SATCOM generere betydelige omkostningsbesparelser som følge af stordriftsfordele og forbedret fleksibilitet.

Kommerciel SATCOM kan ikke fuldt ud erstatte vigtig statslig/militær satellitkommunikation (MILSATCOM), der udvikles individuelt af visse EU-medlemsstater. Disse former for kommunikation mangler dog kapacitet til at dække mindre enheders behov, navnlig militærfly eller specialstyrker i indsats.

Endvidere vil de nuværende medlemsstaters MILSATCOM være udtjent inden udgangen af indeværende årti. Denne vigtige kapacitet skal bevares.

Tiltag:

- *Kommissionen vil træffe foranstaltninger til at overvinde fragmenteringen af efterspørgslen efter SATCOM på sikkerhedsområdet. Kommissionen vil på grundlag af EDA's erfaring navnlig tilskynde til samling af efterspørgslen efter europæisk kommerciel SATCOM på det militære område og sikkerhedsområdet.*

- *Kommissionen vil undersøge mulighederne for via eksisterende programmer og faciliteter at fremme medlemsstaternes indsats for at indsætte statsejede telekommunikationspayloads i satellitter (herunder kommercielle satellitter) og udvikle næste generation af statsejet MILSATCOM-kapacitet på europæisk plan.*

6.3. Opbygning af en EU-satellitkapacitet med høj opløsning

Satellitbilleder med høj opløsning bliver stadig vigtigere med henblik på at støtte sikkerhedspolitikkerne, herunder FSFP og FUSP. EU's adgang til disse kapaciteter er afgørende for gennemførelse af tidlig varsling, rettidig beslutningstagning, avanceret planlægning og forbedret afvikling af EU-krisereaktionsforanstaltninger både på det civile og det militære område.

Flere nationale forsvarsprogrammer er under udvikling på dette område. Nogle medlemsstater har også udviklet dobbeltsystemer med høj opløsning for at supplere rent forsvarsorienterede nationale programmer. Gennem disse dobbelte systemer er der opstået nye former for samarbejde mellem medlemsstaterne med henblik på udnyttelse af satellitbilleder, idet erhvervelsen finder sted enten på markedet eller gennem bilaterale aftaler. Denne vellykkede tilgang, der kombinerer civile og militære brugere, bør fortsættes.

I takt med at behovet for billeder med høj opløsning vokser, skal der med henblik på at forberede den næste generation af højopløsningsbilledsatellitter, som skal indsættes omkring 2025, undersøges og udvikles en række teknologier såsom hyperspektrale satellitter med høj opløsning i geostationært kredsløb eller avancerede satellitter med ultrahøj opløsning i kombination med nye sensorplatforme såsom RPAS.

Tiltag:

- *Europa-Kommissionen vil sammen med EU-Udenrigstjenesten og EDA undersøge muligheden for gradvist at udvikle nye billedkapaciteter til støtte for FUSP- og FSFP-missioner og operationer. Europa-Kommissionen vil endvidere bidrage til udviklingen af de nødvendige teknologier for de kommende generationer af højopløsningsbilledsatellitter.*

7. ANVENDELSE AF EU'S ENERGIPOLITIKKER OG STØTTEINSTRUMENTER I FORSVARSSEKTOREN

De væbnede styrker er de største offentlige energiforbrugere i EU. Ifølge EDA skønnes deres kombinerede årlige udgifter til elektricitet alene at beløbe sig til over 1 mia. EUR i alt. Endvidere er fossile brændstoffer fortsat den største kilde til dækning af disse energibehov. Dette indebærer en følsom afhængighed og udsætter forsvarsbudgetterne for risici for

prisstigninger. For at forbedre forsyningssikkerheden og reducere driftsudgifterne har de væbnede styrker derfor en væsentlig interesse i at reducere deres energifodaftryk.

Samtidig er de væbnede styrker også den største offentlige ejer af åbent land og infrastrukturer med et anslået samlet areal på 200 mio. m^2 bygninger og 1 % af Europas samlede jordareal. En udnyttelse af dette potentiale ville sætte de væbnede styrker i stand til at reducere deres energibehov og dække en betydelig del af dette behov med deres egne kulstoffattige og uafhængige kilder. Dette ville reducere omkostningerne og uafhængigheden og samtidig bidrage til at nå EU's energimål.

På forskningsområdet har Kommissionen udviklet den strategiske energiteknologiplan (SET) for at fremme innovative og kulstoffattige energiteknologier, der er mere effektive og mere bæredygtige end de eksisterende energiteknologier. På grund af forsvarssektorens store energibehov kunne den blive førende inden for anvendelsen af nye energiteknologier i SET-planen.

Tiltag:

- *Kommissionen vil oprette en særlig høringsmekanisme i samarbejde med medlemsstaternes eksperter fra forsvarssektoren inden midten af 2014 på basis af modellen for de eksisterende samordnede aktioner vedrørende vedvarende energikilder og energieffektivitet. Denne mekanisme vil fokusere på a) energieffektivitet, navnlig i byggesektoren, b) vedvarende energi og alternative brændstoffer, c) energiinfrastruktur, herunder anvendelse af intelligente netteknologier, og den vil:*

  - *undersøge, om det er muligt at anvende de eksisterende EU-energikoncepter samt eksisterende lovgivning og støtteværktøjer på forsvarssektoren*
  - *identificere mulige mål og målrettede indsatsområder på EU-plan med henblik på et samlet energikoncept for de væbnede styrker*
  - *udarbejde anbefalinger til en vejledning om vedvarende energikilder og energieffektivitet i forsvarssektoren med fokus på gennemførelsen af eksisterende EU-lovgivning, anvendelse af innovative teknologier og brug af innovative finansielle instrumenter*
  - *regelmæssigt udveksle oplysninger med styringsgruppen for SET-planen.*

- *Kommissionen vil også overveje at udarbejde en vejledning i gennemførelsen af direktiv 2012/27/EU i forsvarssektoren.*

- *Kommissionen vil støtte de europæiske væbnede styrkers GO GREEN-demonstrationsprojekt vedrørende solcelleenergi. Efter den vellykkede gennemførelse af demonstrationsprojektet vil Kommissionen også bidrage til at videreudvikle GO GREEN-projektet med inddragelse af flere medlemsstater, idet det eventuelt skal udvides til at omfatte andre vedvarende energikilder såsom vindenergi, biomasse og vandkraft.*

8. STYRKELSE AF DEN INTERNATIONALE DIMENSION

Med skrumpende forsvarsbudgetter i Europa er eksporten til tredjelande blevet stadig vigtigere for de europæiske industrier for at opveje den mindskede efterspørgsel på hjemmemarkederne. En sådan eksport bør godkendes i overensstemmelse med de politiske principper i fælles holdning 2008/944/FUSP af 8. december 2008 og i overensstemmelse med den traktat om våbenhandel, der blev vedtaget af De Forenede Nationers Generalforsamling den 2. april 2013. Samtidig har Europa en økonomisk og politisk interesse i at støtte sine

industrier på verdensmarkederne. Og så har Europa behov for at sikre en sammenhængende tilgang til overvågningen af udenlandske investeringer (jf. afsnit 2.3 om ejerskab og forsyningssikkerhed).

8.1. Konkurrenceevnen på tredjelandsmarkeder

Mens forsvarsudgifterne er faldet i Europa, fortsætter de med at stige i mange dele af verden. Adgangen til disse markeder er ofte vanskelig og afhænger af politiske betragtninger, hindringer for markedsadgang osv. Verden største forsvarsmarked, USA, er reelt lukket for import fra Europa. Andre tredjelande er mere åbne, men kræver ofte modydelser, der lægger en tung byrde på EU's virksomheder. Endelig konkurrerer flere europæiske leverandører med hinanden på mange tredjelandsmarkeder, hvilket gør det vanskeligere at støtte en bestemt EU-leverandør set ud fra en europæisk synsvinkel.

Tiltag:

- *Kommissionen vil tilvejebringe en dialog med interessenterne om, hvordan man kan støtte den europæiske forsvarsindustri på tredjelandsmarkeder. Med hensyn til modydelser på tredjelandsmarkeder vil det som led i denne dialog blive undersøgt, hvordan man kan afbøde de eventuelle negative virkninger af sådanne modydelser for det indre marked og det europæiske forsvars industrielle basis. Det vil også blive drøftet, hvordan EU-institutionerne kan fremme europæiske leverandører i situationer, hvor kun én virksomhed fra Europa konkurrerer med leverandører fra andre dele af verden.*

8.2. Kontrol med udførsel af produkter med dobbelt anvendelse

Kontrollen med udførsel af produkter med dobbelt anvendelse supplerer kontrollen med våbenhandel og er afgørende for EU's sikkerhed og for mange virksomheders konkurrenceevne inden for luft- og rumfartssektoren samt forsvars- og sikkerhedssektoren. Kommissionen har påbegyndt en revision af EU's eksportkontrolpolitik og har gennemført en bred offentlig høring, hvis konklusioner er indeholdt i et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, som blev udsendt i januar 2013. Reformprocessen vil blive fremskyndet yderligere med udarbejdelsen af en meddelelse, der tager fat på de resterende handelshindringer, som forhindrer EU's virksomheder i at få de fulde fordele af det indre marked.

Tiltag:

- *Som led i den igangværende gennemgang af udførselskontrolpolitikken vil Kommissionen fremlægge en konsekvensanalyse om gennemførelsen af forordning (EF) nr. 428/2009, som den vil følge op på med en meddelelse, der skitserer den langsigtede vision for EU's strategiske udførselskontrol og konkrete politiske initiativer til at tilpasse udførselskontrollen til de hurtigt skiftende teknologiske, økonomiske og politiske forhold. Den kan evt. indeholde forslag til lovgivningsmæssige ændringer af EU's udførselskontrolsystem.*

9. KONKLUSIONER

Det vil kun være muligt at opretholde og udvikle forsvarskapaciteterne, så de kan leve op til de nuværende og fremtidige udfordringer til trods for strenge budgetbegrænsninger, hvis der gennemføres vidtrækkende politiske og strukturelle reformer. Tiden er inde til at træffe ambitiøse foranstaltninger.

9.1. En ny ramme for udvikling af det civile-militære samarbejde

Civilt-militært samarbejde er en kompleks udfordring med mange operationelle, politiske, teknologiske og industrielle facetter. Dette er i særlig grad tilfældet i Europa, hvor kompetencefordelingen og arbejdsdelingen øger kompleksiteten yderligere. Denne meddelelse indeholder en pakke af foranstaltninger, der kan bidrage til at overvinde disse udfordringer og tilskynde til samarbejde mellem medlemsstaterne. På den baggrund er vores mål at udvikle en integreret strategi på tværs af den civile-militære skillelinje med en glat overgang i alle faser af kapacitetens levetid, dvs. fra fastlæggelsen af kapacitetsbehovene til deres faktiske anvendelse på stedet.

Som et første skridt hen imod dette mål vil Kommissionen tage sin egen interne måde, hvorpå den håndterer sikkerheds- og forsvarsspørgsmål, op til revision. På grundlag af erfaringen med forsvarstaskforcen vil den optimere sine mekanismer for samarbejde og koordination mellem sine egne tjenestegrene og med interessenterne.

9.2. En opfordring til medlemsstaterne

Denne meddelelse indeholder en handlingsplan for Kommissionens bidrag til styrkelse af FSFP. Kommissionen opfordrer Det Europæiske Råd til at drøfte denne handlingsplan i december 2013 sammen med de rapporter, som den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik har udarbejdet, på grundlag af følgende overvejelser:

– Beslutninger om investeringer og kapaciteter på sikkerheds- og forsvarsområdet bør bygge på en fælles forståelse af trusler og interesser. Europa har derfor behov for med tiden at udvikle en strategisk tilgang, der dækker alle aspekter af militær og ikkemilitær sikkerhed. I den forbindelse bør der iværksættes en bredere politisk debat om gennemførelsen af de relevante bestemmelser i Lissabontraktaten.

– Den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik er en nødvendighed. For at den kan blive effektiv, bør den understøttes af en fuldt udbygget fælles europæisk kapacitets- og forsvarsmaterielpolitik som nævnt i artikel 42 i TEU.

– For at sikre sammenhæng i bestræbelserne skal FSFP koordineres tæt med andre relevante EU-politikker. Dette er særlig vigtigt for at generere og udnytte synergier mellem udviklingen og brugen af militære og civile sikkerhedskapaciteter.

– For at FSFP kan være troværdig, har Europa behov for en stærk forsvarsindustriel og teknologisk basis. For at nå dette mål er det af afgørende betydning, at der udvikles en europæisk forsvarsindustriel strategi baseret på en fælles forståelse af den grad af autonomi, som Europa ønsker at opretholde på kritiske teknologiske områder.

– For at opretholde en konkurrencedygtig industrikapacitet, der kan producere de kapaciteter, som vi har brug for, til overkommelige priser, er det vigtigt at styrke det indre marked for forsvar og sikkerhed og skabe betingelser, som sætter de europæiske virksomheder i stand til at operere frit i alle medlemsstater.

– I en situation med alvorlige budgetbegrænsninger er det særlig vigtigt at tildele og anvende de finansielle ressourcer effektivt. Dette indebærer bl.a. reduktion af driftsomkostningerne, samling af efterspørgslen og harmonisering af de militære krav.

– For at vise EU-rammens reelle merværdi er der behov for at pege på et fælles projekt vedrørende centrale forsvarskapaciteter, hvor EU-politikkerne kan mobiliseres fuldt ud.

9.3. Næste skridt

På grundlag af drøftelserne med stats- og regeringscheferne vil Kommissionen for de områder, der er afgrænset i denne meddelelse, udarbejde en detaljeret køreplan med konkrete foranstaltninger og tidsfrister.

Med henblik på udarbejdelsen og gennemførelse af denne køreplan vil Kommissionen oprette en særlig høringsmekanisme i samarbejde med de nationale myndigheder. Mekanismen kan antage forskellige former afhængigt at det relevante politiske område. EDA og EU-Udenrigstjenesten vil blive tilknyttet denne høringsmekanisme.